

[Harald Petersen.]

karaktarisere den foreslåede nyordning, kan man vel sige, at det er enhedstanken, såvel i administration som i kommandoføring, der konsekvent er ført både til tops og til bunds. På grundlag af vor tidsalders militære og strategiske erfaringer og i betragtning af vort lands geografisk begrænsede struktur har en nyordning som den foreslåede muligheder for at blive den mest effektive forsvarsorganisation, der overhovedet kan opbygges.

Vi får nu een forsvarsordning, hvor de tre værnsgrene går op i en højere enhed, og hvor der gennem et intimt samarbejde i forsvarsstyrelse, forsvarsstab og de øvrige led i forsvaret skabes betingelser for et forsvarsmæssigt samvirke, der kommer til at fungere ud fra en helhedsvurdering af de foreliggende militære opgaver i enhver given situation. Dette er efter min mening ikke alene ønskeligt, men nødvendigt såvel af hensyn til de nationale som de internationale forpligtelser, der kan komme til at påhvile os.

Jeg tillægger gennemførelsen af en enhedsordning overmåde stor betydning. Man kan diskutere, hvad man vil kalde kernen i nyordningen, men efter min vurdering i hvert fald er den for værnene fælles forsvarsstab med de påtænkte beføjelser ryggraden i selve det nye system. Man skaber gennem forsvarsstaben ikke alene et godt grundlag for og en fast ramme om det egentlige og centrale militære arbejde, men man skaber også betingelserne for, at der ud af dette daglige samarbejde mellem personel fra de tre værn formes en *all round*-befalingsmandstype, der er frigjort for våbenegoistiske særforenelser, og som både tænker og handler ud fra den ene tanke: hensynet til det samlede forsvars interesse og muligheder i de skiftende situationer.

Til de tre værn, hær, søværn og luftvåben, er jo knyttet hjemmeværnet, der organisatorisk er underlagt hæren. Jeg ser med tilfredshed i bemærkningerne til lovforslaget, at hjemmeværnsordningen vil blive taget op til drøftelse og til en nærmere fastlæggelse i forbindelse med de forslag, vi kan vente om den endelige ordning af de tre værn. Under den midlertidige ordning, vi har haft for hjemmeværnets vedkommende, er der jo indhøstet forskellige erfaringer, som kan blive til nytte, når forsvarrets opgaver skal fordeles mellem værnene, og det er mit håb, at hjemmeværnet må få en placering, som betinger, at det kan indgå som et virksomt led i det samlede danske forsvar.

Det er efter min mening en stor fordel

ved den påtænkte nyordning, at ansvarsfordelingen fra minister og nedefter er klart trukket op. Den parlamentarisk ansvarlige minister er naturligvis øverste myndighed både for administrationen og for forsvarrets forskellige led. Under de hidtil bestående forhold har ministeren kunnet komme til at stå i den situation at måtte træffe afgørelser også i rent militære anliggender, hvad der er uholdbart og hvad ingen civil minister i længden kan holde til. Nu bliver det slået fast, hvordan ansvaret bør fordeles.

Det er klart, at forsvaret — således som jeg tidligere har nævnt — uløseligt og organisk er kædet sammen med den politik, den ansvarlige regering i en given situation agter at følge. Ministeren har på regeringens vegne ikke alene ret, men også pligt til at angive målsætning for forsvarrets anvendelse og til at udforme de direktiver, forsvarsmagten skal følge. Disse synspunkter har kommissionen nærmere redegjort for i betænkningen, og dertil kan jeg slutte mig fuldt og helt. Den nu foreslåede ordning om ansvarsfordelingen er klar og tydelig, og den forudsætter klare og tydelige direktiver fra den politiske ledelses side i forholdet til forsvarschef og andre militære chefer, når disse skal udføre politiske ordrer eller optræde på politiske myndigheders vegne. Forsåvidt er det en selvfølge, at forholdet må være således, og det burde også altid have været således. Det kan nemlig aldrig være rigtigt, at de politiske myndigheder i vanskelige situationer lurepasser og lader de militære myndigheder om at tage ubehagelighederne og skraldet. Hvis man også tidligere havde fulgt denne rettesnor, ville megen utidig bagsnak kunne være sparet, også i disse dage.

Men jeg må måske i denne forbindelse iøvrigt have lov at anføre, at det bliver ministerens og den høje rigsdags ansvar under de kommende forhandlinger om ordningen af de tre værns forhold at drage omsorg for, at der bliver en forstandig harmoni mellem de mål, man sætter sig, og de midler af forsvarsmæssig karakter, man vil stille på benene. Det er i sin orden, at man nu instituerer en øverste ledelse af det danske forsvar. Det er jo hovedet, som man skaber ved denne lejlighed, men man må heller ikke her glemme, at krop skal der til, og et effektivt dansk forsvar — og det er jo det, det er formålet at skabe — vil være dårligt tjent med, at man sætter et kæmpehoved på en dvægekrop og dermed tror, at opgaven er løst.

Hvad specielt det nye flyvevåben an-